

رای شماره ۲۶۹۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (آن قسمت از نامه شماره ۶۰۱۵۴۸۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۸ رییس مرکز اصناف و بازرگانان و دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی که براساس آن مقرر شده است مرجع مصالح جهت صدور پروانه صنفی و تخصیص مشاورین املاک و خودرو، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است، ابطال شد.)

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۶۹۰

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۱/۱۱/۱۸

شماره پرونده: ۰۰۰۴۳۶۲

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: اتحادیه صنف مشاورین املاک شهرستان قوچان

موضوع شکایت و خواسته: ابطال نامه شماره ۶۰۱۵۴۸۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۸ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی

گردش کار: اتحادیه صنف مشاورین املاک شهرستان قوچان به موجب دادخواستی ابطال نامه های شماره ۱۱۹،۲۴،۲۲۳۲ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۰۷ سرپرست اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان قوچان و ۶۰۱۵۴۸۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۸ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

" اولاً: از سال ۱۳۸۴ تا به امروز اداره ثبت اسناد و املاک به صدور چنین مجوزهایی اقدام نمود و هیچ گونه زیرساختی یا تشکیلات مدون و منظمی در این خصوص نداشته در حالی که سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر حسب وظایف قانونی خود دارای هرگونه اختیار و زیرساخت و اقدامات موثر و سازکارهای مناسب در اجرای و صدور مدرک مربوط در زمینه های مختلف اعم از کشاورزی، صنعتی، خدماتی و توزیعی و آموزش و پژوهشی بوده و عهده دار هرگونه آموزش غیر رسمی است بر خلاف اختیارات و وظایف اداره ثبت اسناد و املاک.

ثانیاً: سازمان فنی و حرفه ای یکی از سازمان هایی است که مدارک معتبری را به دانش پژوهان می دهد. سازمان با نام TVTO سازمانی است که در کشورهای دیگر شناخته می شود و مدارک دریافتی این سازمان در کلیه استان های ایران و سایر نقاط به رسمیت شناخته می شود و معتبرترین سازمان در تایید مدرک تحصیلی و همچنین مبنای ارزش گذاری و سنجش آن در جهان، سازمان جهانی کار است.

ثالثاً: با توجه به قرارگیری رسته املاک در گروه خدماتی وجود کد ملی آموزش شغلی به شماره ۳۳۳۴۳۳۱۰۹-۱۰۰۰۱ تحت عنوان متصدی معاملات املاک در گروه شغلی خدمات حقوقی طی تدوین استاندارد سازی ۱۳۷۹٫۹٫۱ نشان جایگاه و صلاحیت و حدود اختیارات این سازمان در صدور مدرک برای مشاورین املاک و خودرو می باشد.

رابعاً: با توجه به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، ایجاد هرگونه ممانعت در تسهیل کار و اشتغال برای اشخاص که قانوناً حق داشتن آن را دارند برخلاف اصل ۲۱ قانون اساسی می باشد. چرا که صدور چنین دستورالعمل ها و تصمیماتی که علی الاصول در حال حاضر امکان پذیر نیست باعث بلاتکلیفی و تضییع حقوق متقاضیان دریافت پروانه کسب در رسته موصوف می گردد.

خامساً: در آیین نامه مشاغل تخصصی و فنی موضوع تبصره ماده ۱۳ بند ۴ سازمان آموزش فنی و حرفه ای نسبت به سایر سازمان ها عامیت و عمومیت داشته و در واقع ملاک و مد نظر قانونگذار سازمان و نهادی شناخته شده بوده و از طرف دیگر به جهت تسهیل در امور مربوطه بعد از سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور از کلمه یا نیز به منظور اختیار داشتن قانون نظام صنفی به استناد ماده ۴ آیین نامه مشاغل تخصصی و فنی استفاده شد ماده ۴ آیین نامه مشاغل تخصصی و فنی موضوع تبصره ماده ۱۳ قانون نظام صنفی:

اتاق اصناف ایران می تواند در جهت تسهیل چگونگی برگزاری دوره های آموزشی و آزمون های تخصصی از متقاضیان با مراجع صدور و دیگر دستگاه های مرتبط اقدام به تنظیم تفاهم نامه نماید، که در واقع نافی سازمان فنی و حرفه ای کشور در صدور مدرک تخصصی نمی باشد. النهایه اینکه چه بر اساس ماده ۲ دستورالعمل اجرایی مصوبه ۱۳۸۴٫۴٫۲۲ که اشتغال به شغل مشاور املاک و خودرو را منوط به داشتن مدرک تخصصی از سازمان ثبت اسناد و املاک کرده و چه آیین نامه مشاغل تخصصی و فنی قانون نظام صنفی موضوع تبصره ماده ۱۳ که مرجع صدور پروانه تخصصی و فنی را سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور معرفی کرده، کلیه مشاورین املاک و خودرو می بایست دارای این مدرک بوده ولیکن از جایی که سازمان ثبت اسناد و املاک هیچ گونه زیرساختی در این خصوص نداشته و از سال ۱۳۸۴ هیچ گونه اقدامی انجام نداده شایسته نمی باشد که با اخذ تصمیم و دستورالعمل هایی که جنبه اجرایی نداشته باعث سردرگمی، تضییع حقوق و هدر رفتن وقت دیگران شویم. لذا با در نظر گرفتن این موضوع که در حال حاضر حدود ۴۵ نفر متقاضی پروانه کسب به سازمان فنی و حرفه ای کشور معرفی و کلیه کلاس ها را گذرانده اند و هزینه پرداخت کرده اند و از طرف دیگر سایر متقاضیان نیز بلاتکلیف این موضوع می باشند، خواستار رسیدگی و صدوررای مقتضی هستم."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

" نامه شماره ۱۵۴۸۹۹/۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۸ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی

جناب آقای موفق

رییس محترم سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اصفهان

موضوع : پروانه تخصصی مشاورین املاک و خودرو

احترماً بازگشت به نامه شماره ۴۶۰۶۵/۱۰۴ مورخ ۱۴۰۰/۶/۱ درخصوص برگزاری دوره‌های آموزشی و صدور پروانه تخصصی مشاورین املاک و خودرو توسط سازمان فنی و حرفه‌ای کشور به اطلاع می‌رساند :

مطابق بند (ت) ماده ۵۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ و دستورالعمل اجرایی نحوه صدور پروانه تخصصی اشتغال برای مشاورین املاک و خودرو، مرجع صالح جهت صدور پروانه فنی و تخصصی مشاورین املاک و خودرو، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بوده و در بند ۴ ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۱۳ قانون

نظام صنفی نیز صدور پروانه تخصصی توسط مرجعی که به موجب قوانین مکلف به صدور پروانه تخصصی و فنی می باشد، مورد تاکید قرار گرفته است، لذا تعیین مرجع دیگری توسط سازمان های صنفی و صدور پروانه موصوف توسط آن مراجع، فاقد وجاهت قانونی است. شایان ذکر است به منظور جلوگیری از تضییع حقوق متقاضیان صدور پروانه کسب و اجرای هرچه شایسته تر قانون، این مرجع در حال پیگیری موضوع از طریق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بوده و به محض حصول نتیجه، مراتب متعاقباً منعکس خواهد شد. - رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی"

در پاسخ به شکایت مذکور دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی کشور به موجب لایحه شماره ۶۰۵۳۶۲۴ مورخ ۱۴۰۱/۲/۲۴ توضیح داده است که:

" با توجه به اینکه سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی و اصفهان و اتاق اصناف شهرستان قوچان به عنوان طرف شکایت می باشند، مستند به بند (پ) ماده ۵۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، شکایت متوجه این دفتر و دبیرخانه نمی باشد؛ لذا رد درخواست شاکی به طرفیت این مرجع مورد استدعا است."

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ پرونده به هیأت تخصصی صنایع و بازرگانی دیوان عدالت اداری ارجاع می شود و هیأت مذکور به موجب دادنامه شماره ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۶۰۱۰۷۲۴ مورخ ۱۴۰۱/۹/۳۰ نامه شماره ۱۱۹/۲۴/۲۲۳۲ مورخ ۱۴۰۰/۹/۷ سرپرست اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان قوچان را قابل ابطال تشخیص نداد و رای به رد شکایت صادر کرد. رای مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رییس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعی یافت.

«رسیدگی به نامه شماره ۶۰/۱۵۴۸۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۸ رییس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی در دستور کار هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قرار گرفت.»

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ با حضور رییس و معاونین دیوان عدالت اداری و روسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رای مبادرت کرده است.

رای هیأت عمومی

اولاً براساس ماده ۱۲ قانون نظام صنفی مصوب سال ۱۳۸۲ : «افراد صنفی موظفند قبل از تاسیس هر نوع واحد صنفی یا اشتغال به کسب و حرفه، نسبت به اخذ پروانه کسب اقدام کنند» و بر مبنای بند (د) ماده ۳۰ همین

قانون، «صدور پروانه کسب با دریافت تقاضا و مدارک متقاضیان با رعایت قوانین و مقررات مربوط»، یکی از وظایف و اختیارات اتحادیه‌های صنفی است. ثانیاً بر مبنای ماده ۱۳ قانون نظام صنفی، در جریان صدور پروانه کسب برای مشاغل تخصصی و فنی صرفاً اخذ پروانه تخصصی و فنی در خصوص مسایل مربوط به آموزش و... از مراجع ذیربط صورت می‌گیرد و مراجع مذکور مرجع صدور پروانه کسب محسوب نمی‌شوند و صلاحیت صدور پروانه کسب به دلالت احکام مقرر در ماده ۱۲ و بند (د) ماده ۳۰ قانون نظام صنفی در مورد مشاغل تخصصی نیز توسط خود اتحادیه‌های صنفی اعمال می‌شود. بر همین اساس آن قسمت از نامه شماره ۶۰۱۵۴۸۹۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۸ رییس مرکز اصناف و بازرگانان و دبیر هیأت عالی نظارت بر سازمان های صنفی که براساس آن مقرر شده است مرجع صالح جهت صدور پروانه صنفی و تخصصی مشاورین املاک و خودرو، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است، از این جهت که علاوه بر صدور پروانه تخصصی (موضوع ماده ۱۳ قانون صنفی) صلاحیت صدور پروانه صنفی (موضوع ماده ۱۲ و بند «د» ماده ۳۰ قانون نظام صنفی) را نیز به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور واگذار کرده، با حکم مقرر در ماده ۱۲ و بند (د) ماده ۳۰ قانون نظام صنفی مغایرت داشته و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود./

حکمتعلی مظفری

رییس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری